

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Disputationvm De Censuris In Commvni,
Excommunicatione, Svspensione, & Interdicto, itemque
de Irregularitate, Tomvs Qvintvs**

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, Anno Domini M. DC. XVII.

2 Quos habeat effectus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94035](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94035)

foro hominum, non detur, quia, ut ibi dicitur, culpa, & causa latebat, & in reliquis optime se gerebat in munere suo. Vnde etiam poterat interuenire excusatio culpe coram Deo, ratione scandali, aut infamie grauis vitandae. Nam quoad hanc & similes excusationes, eadem ratio est de irregularitate, quae de censuris. Dixi autem formaliter loquendo, quia interdum idem defectus, si antecedit ordinationem, inducit irregularitatem simpliciter: si vero superueniat, tantum secundum quid, ut dicam seorsum. sequi quod aliunde prouenit, & ad rem praesentem materiale est.

6 Irregularis ministrans quam poenitentiam.

Sed quid de poena ipso iure imposita propter hanc culpam? Respondeo nullam censuram inueniri propter hoc latam, ut constat ex supra tractatis de censuris, & ita auctores hoc potius supponunt, quam disputant. Disputant autem de irregularitate. Idem tamen dicendum est, ex sententia omnium: quia nullibi etiam inuenitur in iure expressa: quia iura solum loquuntur de ministrante legato censura, quae non possunt extendi ad irregularitatem nisi cum illa aliqua censura, vel propria suspensio coniuncta sit. Cur autem iura non ita puniant hoc delictum, sicut violationem censurae per simile ministerium, in eis non declarat. Fortasse iudicauerunt satis esse talem clericum contemnentem censuram illo modo, dignum esse ut per irregularitatem a clerico exterminetur: qui iam vero irregularis est, satis exclusus a iure reputatur: & ideo si adhuc se immisceat, coactio iudicis potius quam noua poena iuris postulat.

7 Corol. vlt.

Addimus vltimo in hoc puncto, haec procedere in omni irregularitate: sine contracta sit propter delictum, siue non, ut aperte sentit Nauarrus. Vnde obiter licet colligere, quam sit falsa sententia, quae affirmat irregularitatem, quae est poena delicti, esse propriam censuram, quia alias celebrans cum tali irregularitate, nouam irregularitatem contraheret, & quoties celebraret, nouas multiplicaret irregularitates: quod absurdum est, & contra omnium sententiam, & contra stilum obtinendi dispensationem a tali irregularitate. Solum enim dispensari solet in ipsa irregularitate primo contracta, & per hoc censetur persona manere sufficiens expediri, siue cum priori irregularitate celebrauerit, siue non, quod tamen non ita esset, si per celebrationem noua irregularitas contraheretur. Supra enim diximus, eum, qui pluribus excommunicationibus propter plures actus ligatus est, non liberari simpliciter a vinculo excommunicationis, explicando vnam, & causam eius, eiusque absolutionem obtinendo: quia potest vna excommunicatio sine alia tolli, atque ita tunc sit. Sic igitur seruata proportione in irregularitate contingit, ut latius infra in proprijs locis dicemus.

Irregularitatem non prohibere quemcumque actum sacrum, Assertio 4.

Quarto dicendum est, per irregularitatem non prohibetur actus, quantumuis sacer, qui per laicum exerceri potest, & prout ab eo fieri potest. Haec assertio colligitur ex eisdem autoribus, omnes enim cum irregularitatem definiunt, solum dicunt per illam prohiberi actus ordinum: actus autem, qui a laicis fieri possunt, non sunt actus ordinum, ut per se constat: ergo illi non prohibentur ex vi irregularitatis. Praeterea ex definitione nostra id euidenter sequitur: nam irregularitas per se primo priuat ipsi ordinibus ut accipiendis, actibus vero solum consequenter: ergo solum prohibet actus sacros, quatenus ab ordinibus oriri possunt, & debet: ergo nullum actum prohibet, qui per laicum exerceri possit. Denique nullum est ius, ex quo talis prohibitio colligi possit.

Atque hinc sequitur, non esse prohibitum homi-

ni irregulari recipere quemcumque sacramenta (Ordinem excipio, de quo iam dictum est) quae illorum administrationem seu effectiorem ex officio non requirant. Quod ideo addo, quia sacerdos irregularis separatus est a communione sub vtraque specie, seu sacerdotali propria, non quia illi prohibita sit Eucharistiae perceptio, sed quia non potest illo modo Eucharistiam recipere nisi offerendo, & sacrificando, a quo ministerio remotus est. Vnde sicut sacerdos ligatus excommunicatione minori, qui non separatur ab actiua, sed a passiuia tantum participatione sacramentorum, nihilominus peccat celebrando, ut dicitur in capite de Clerico, excommunicatus ministrans, quia actio illa adiunctam habet sacramenti receptionem; ita & contrario irregularitas ex se solum separatur ab actiua administratione sacramenti, consequenter vero separatur ab illa receptione, quae necessario actiuum ministerium ex officio supponit. Quin potius censetur, non posse irregularem ipsum communicare, etiam ex praefata causa ab alio sacerdote: quia illa dispensatio actiua Eucharistiae etiam est proprium ministerium sacerdotis ex officio, quod non potest usurpare irregularis respectu aliorum: neque respectu sui ipsius: est enim eadem ratio. Quae sunt intelligenda iuxta declarationem positam assertionem praecedenti, scilicet seruata proportione ad modum irregularitatis, & seclusa excusatione accidentaria, ut scandali, &c.

Dubitarunt autem aliqui circa hanc assertionem de susceptione sacramenti poenitentiae, ut quidam putarunt, non licere irregulari, ut refert Card. in Clem. Dudum, de Sepult. propter Extranag. Inter cunctas, de Priuileg. §. Obseruent, ubi significatur, neminem posse a peccato absolueri, cui est annexa irregularitas, nisi etiam possit irregularitatem tollere: Nam inconueniens existimamus (dicitur ibi) ut a peccato absoluat, qui poenitentiam ei debetam imponere aut irregularitatis poenam, peccati sequelam, remouere non potest, ex quo inferrebant, etiam peccatum irregulare non posse absolui a peccato, nisi etiam irregularitas ab eo tollatur. Nihilominus certum est, posse aliquem absolui a peccatis, irregularitate manente. Quae est communis sententia in 4. d. 25. & Canonistarum in cap. vlt. de Temporib. ordinat. ex quo textu id etiam colligit Innocent. in capite. Nisi cum pridem, §. Personae, de Renunciat. numer. 8. & ibidem Immo numer. 15. & 16. Idem supponit Caiet. verb. Irregularitas, ubi alij Summissae, & Nauarrus dicit. cap. 27. num. 191. citans Cardinalem in dicto Clem. Dudum, §. Accedens, quest. 8. de Sepulturis. Et ratio est, quia irregularitas non excludit a participatione passiuia sacramentorum, quae laicis sunt communia: huiusmodi autem est absolutio a peccatis. Vnde obiter intelligitur, peccatum habere adiunctam irregularitatem non propterea esse referuatum illi soli, qui habet potestatem dispensandi in irregularitate: quia cum possit tolli manente irregularitate, absolutio illius non habet connexionem cum dispensatione irregularitatis: & ideo ex hoc titulo non sequitur referuatio, neque ex alio iure, quod illa constituat, nullum enim extat. Quapropter ad fundamentum contrariae sententiae negatur assumptum, nam saepe potest absolueri a peccato, qui non potest tollere irregularitatem quae puniatur, ut ijdem auctores citati docent, & Couarr. in c. Alma, l. p. 6. nu. 6. ubi ad Extrau. Inter cunctas, respondet, intelligendam esse de absolutione ab irregularitate, non a culpa. Sed difficile est expositionem textui accommodare: quia expresse illa duo distinguit, peccati absolutionem, & remotionem irregularitatis, & inconueniens reputat vnum concedi illi, cui alterum negatur. Videtur ergo ibi Pontifex noluisse concedere priuilegium absoluenti ab huiusmodi peccatis habentibus annexam irregularitatem his religiosis, de quibus ibi loquebatur. Veruntamen neque inde sequitur, irregu-

Non est... Irregularis... Debitur... Summissae... Couarr...

gularitatem ex se impedire absolutionem à peccato, neque etiam in vniuersum, neminem posse absolvere à peccato, qui non possit dispensare in irregularitate, sed ad summum id sequitur de religiosis Prædicatoribus, & Minoribus, & quoad illos est iam illa Extravagans reuocata, de qua plura diximus supra in materia de Pœnitentia, agendo de casibus referuatis.

Secundo sequitur ex dicta assertione, nullum sacrum ministerium etiam actuum, quatenus per laicos exerceri potest, prohiberi clericis irregularibus: huiusmodi est baptismus sine solemnitate in necessitate datus, quod fecus est de solenni, vt late Couarr. dict. Clem. p. 1. §. 1. & ceteri omnes. Item actus omnes qui cum solemnitate facti pertinent ad ordines minores, sine illa vero sunt à laicis, & similes, de quibus Nicol. Plot. numer. 31. reg. 46. & supra tractando de suspensione sigillatim & fufe dictum est, nam quoad hoc est eadem ratio vtriusque impedimenti. Conueniunt enim quoad hoc in materia prohibita irregularitas, & suspensio ab ordine, licet in modo differant. Atque in hoc ordine potest poni priuata recitatio diuini officij, nam hæc de se communis est laicis, imo etiam fœminis, ideoque irregularitas non tollit onus dicendi hoc officium, quia hæc impedimenta tollunt honores, & commoda, non vero onera, vt supra de censuris diximus, cum Gloss. in capit. Presbyterum, 28. dist. Secus vero est de publico, & solemnitate eiusdem officij, eo modo quo munus illud clericorum est proprium, vt in citato loco de suspensione declarauimus. Denique ob eandem causam non prohibetur irregularis quominus priuatum ministret sacerdoti ad altare, quia hoc etiam non est ministerium ordinis. Vnde à fortiori prohibitus non est quominus rem sacram audire possit: Adde etiam, sine peccato posse præcipere & autoritate sua efficere, vt alius sacerdos non irregularis sibi sacrum faciat, quia non est illud facere, neque est actus ordinis, vt per se notum est, de quo infra in simili redibit sermo.

De actibus iurisdictionis, Assertio quinta.

¹² Quinto dicendum est, irregularitatem per se non priuare hominem potestate iurisdictionis, neque impedire vsam eius. Hęc assertio communis est Iuris peritorum in capit. Tanta, de Excessib. Prælat. eamque notat Villadieg. ca. 3. num. 17. & sequitur ex dictis. Quia potestas iurisdictionis non tatum temporalis (quam omitterimus vt manifestam) sed etiam Ecclesiastica distincta est à potestate ordinis: sed irregularitas vt sic solum excludit ab ordinatione: ergo per se & vi sua non tollit potestatem iurisdictionis. Maiorem suppono ex dictis in materia de Pœnitentia, de Indulgentijs, de Censuris. Minor probatur ex dictis de essentia irregularitatis, & quia omnia decreta, quæ de irregularitate loquuntur, ordinis tantum mentionem faciunt à quo irregularem excludunt, vt partim constat ex adductis in 1. & 2. conclusione pluraque afferemus infra explicando formam ferendi irregularitatis. Consequentia vero probatur, quia verba pœnalia restringenda sunt ad id tantum quod sonant. Atque huc conferre possunt omnia, quibus supra probauimus, ex vi suspensionis ab ordine non auferri potestatem iurisdictionis, nã à paritate rationis in irregularitate procedunt, quæ in hoc conuenit cum prædicta suspensione, quæ tatum separat ab ordinem executione.

¹³ Oritur vero hic specialis difficultas, quia iurisdictionis Ecclesiastica saltè ex Ecclesiæ institutione supponit aliquem ordinem, vel clericale statum: irregularitas vero illo priuat quantum potest, & ideo videtur auferre iurisdictionem quasi ablato fundamentum eius, nam eo ipso videtur hominem reddere incapacem iurisdictionis Ecclesiasticæ. In qua difficultate

A te multa dubia insinuantur quæ expedienda sunt. Primum est, an irregularitas subsequens tollat iurisdictionem prius habitam. Aliud est, an irregularitas antecedens impediatur consequi denuo iurisdictionem Ecclesiasticam. Quæ duo de beneficijs etiam Ecclesiasticis tractari solent, & quia iurisdictionis sapius conuenit titulo beneficij, ideo de beneficijs prius dicemus, & consequenter de omni alia iurisdictione.

An per irregularitatem ipso facto amittatur Ecclesiasticum beneficium.

¹⁴ Est ergo prima difficultas, vtrum propter irregularitatem ipso facto amittatur Ecclesiasticum beneficium. Quod dubium supra de suspensione tractauimus, seruata proportione, & retulimus auctores affirmantes, per suspensionem ab officio amitti Ecclesiastici beneficij fructus: quia beneficium datur propter officium: iuxta ca. vlt. de Rescriptis in 6. ergo iuxta illam sententiam cum proportione dicendum est amitti beneficia propter irregularitatem: nam sicut se habet suspensio à beneficio ad suspensionem ab officio, ita se habet priuatio beneficij ad priuationem officij seu ordinis, qualis reputatur irregularitas. Imo quamuis id locum non habeat in suspensione, quæ ex se non est impedimentum perpetuum ad officium exequendum: id videtur dicendum de irregularitate, quæ perpetuum impedimentum est. Quomodo enim potest retinere beneficium, qui perpetuo factus est inhabilis ad officium? Vnde propter hanc causam qui deponitur, priuatur beneficijs ipso facto, quia iam est perpetuo deiectus à clero. Sic autem se habet irregularis: ergo, Atque ita sentire videtur Villadiego de Irregularitate ca. n. 22. Indicat etiam Couarr. in Epitome 4. De reccellium p. 2. c. 6. §. 8. n. 7. re tamen vera non dicit.

¹⁵ Dicendum itaque est, qui post legitimam collationem beneficij irregularitatem contrahit, non priuari ipso iure beneficio, vel dignitate, quæ cumq; illa sit, ex vi ipsius irregularitatis. Hęc est communis sententia, Innocentij in cap. Cum nostris, de Concess. Præbendæ ante finem Gloss. 1. Panormit. in ca. Tanta, de Excessib. Prælat. num. 2. & in cap. Nisi cum pridem, de Renunciat. num. 4. Felin. qui plures alios refert in ca. Inquisitionis, de Accusationib. num. 3. & sequentib. Idem tenet Nauarr. cap. 27. nu. 251. Solet

D hæc sententia probari, cap. 2. de Cler. non ordin. ministr. quod parum probat, quia vel ibi non est sermo de irregulari, sed de Diacono, qui crimen commiserat celebrando sine ordine sacerdotij, propter quod crimen nulla est in iure irregularitas lata: vel si admittamus ibi ferri aliquam irregularitatem, nõ tamen simpliciter, sed secundum quid, id est, tantum respectu ordinis sacerdotalis, cuius signum est, quia a perre ibi significatur, illum non mansisse suspensum à Diaconatu, sed suspendi præcipitur biennio, vel triennio. Vnde mirum non est quod quatenus talis clericus irregularis non mansit, fuerit capax beneficij. eo vel maxime quod ibi non videtur esse sermo de beneficio iam adepto, sed conferendo magis ex dispensatione quadam, quam ex lege communi, vt significant illa verba. De beneficio autem misericorditer agatur cum eo, ne sustentatione priuatus, ad seculi negotia reuertatur, vt autem securius possis, et hanc misericordiam facere, &c. Melius ergo probatur ex cap. Ex literis, de Excessib. Prælat. vbi Episcopus, qui propter cooperationem aliquam ad homicidium irregularitatem contraxerat, monetur Episcopatum cedere. aut si recuset, illo priuari præcipitur: ergo nõ amisit Episcopatum propter irregularitatem: eadem autem ratio est de quacung; alia irregularitate, & de quocumque beneficio. Vnde in c. Fraternitate, de Cler. excommun. ministr. de his qui excommunicati celebrauerant, & consequenter irregulares

effecti

Non est...
Covarr...
Covarr...
Nicol. Pl...
Potestas...
Nauarr...

Villadieg...
Covarr...
Innoc...
Abbas...
Felin...
Nauarr...

effecti fuerunt, solum dicitur privandos esse Ecclesiasticis beneficiis, non vero esse ipso iure privatos. Et simili habetur in proximo sequenti cap. 5. *Quasi-uisi*, de illo qui simili modo induci solet ca. *Clericis*, Ne clericus vel monachus, ubi honore privatur, & loco: nam verbum *privatur*, sententiam expectat. Sed inspecto originali in Concilio Tolet. II. cap. 6. non ita videtur ille textus, nam sic habet: *Concessi ordinis honore privatus, & loco, sub perpetuo, damnationis teneatur relegationis ergastulo, ubi participium, privatus, significare potest sententiam latam maxime, quia honor ille refertur ad ordines, & ita privatio honoris est irregularitas ipsa; privatio autem loci erit privatio beneficii & utraque sub eodem verbo ponitur quod est in differens ad sententiam latam, & ferendam, ut alias dixi: superiora tamen iura sufficiunt.*

Ratio propria est, quia privatio priorum bonorum nunquam ipso iure incurritur propter delictum, nisi id aliquo iure exprimitur: quia lex penalis semper intelligenda est quoad penam ferendam per sententiam, nisi in ipsa lege aliud exprimitur. Sed nulla est lex Ecclesiastica, quae ipso iure privet beneficiis clericum irregularem, quorum legitimum titulum & dominium habebat. ergo. Minor probatur, quia nullus affertur potest textus, qui aliud probet. Nisi fortasse quis inducat capit. *Inquisitionis* de Accusationibus propter illa verba, *Si tale sit crimen, quod ordinis executionem suscipit aut retentionem beneficii, etiam post peractam penitentiam impediret.* Ponitur exemplum in homicidio, & simonia. Verum tamen illa verba nihil ad rem presentem faciunt, tum quia posterior pars illius distinctio optime intelligi potest de retentione beneficii obtenti post tale crimen commissum, vel acquisito per illud, ut ibidem dicitur de beneficio per simoniam obtento: tamen etiam, quia ibi solum dicitur, tale crimen impedire retentionem beneficii. non vero privare illo ipso iure, quod valde diversum est, ut statim dicam. Igitur neque in illo textu, neque in alio talis poena ipso iure lata invenitur ex vi irregularitatis. Ratio autem reddi potest, quia irregularitas saepe contrahitur sine culpa: & ideo non debuit haec privatio adungi quae auget poenam, cum ad finem irregularitatis non sit necessaria, & alias poena non sit imponenda sine culpa. Dices: posset saltem haec privatio adungi irregularitati ex delicto contractae. Respondeo potuisse quidem, non tamen id factum esse a Pontificibus; cur autem id non fecerint non oportet sollicite inquirere, cum haec sint poenae natura sua distinctae, & una non habeat cum alia necessariam connexionem, neque etiam necesse sit duas poenas simul pro eodem delicto imponi. Unde sic potest confici ratio, quia irregularitas in quantum irregularitas non habet necessariam connexionem cum privatione beneficii ipso facto, ut sufficienter ostenditur in irregularitate, quae non est poena: Neque etiam irregularitas in quantum poena, vel talis poena, secum habet coniunctam alteram poenam, quia unum delictum sufficienter potest puniri una poena: quare ratione supra dicebamus, suspensionem ab officio non necessario secum asserre suspensionem a beneficio, quia sunt poenae diversae & non connexae, ergo.

Ex hac vero ratione colligunt aliqui, exceptiones nonnullas. Interdum enim delictum est adeo grave, ut utraque poena dignum sit & tunc interveniente legis auctoritate irregularitas ex tali delicto contracta adiunctam habet beneficii privationem. Primo in peccato haereticis, ut multi putant ex capit. *Cum secundum leges*, de haereticis libr. 6. Secundo contra vitium simoniae, ut colligi videtur ex cap. *Si quis Episcopus*, 1. qu. 1. Tertio contra homicidium qualificatum, ut est assassinium, de quo expresse id cauetur in c. 1. de Homicidio in 6. Item homicidium clerici alicuius Ecclesiae factum a Patrono, vel alia simili persona, iuxta cap. *In quibusdam*, de Poenis ibi,

*Et beneficia i beneficiis profus amittant: quamquam ibi non additur particula, ipso facto, sicut in precedenti textu. Sed hic casus particulares in proprijs locis examinandi sunt. Nunc duo circa illos dicenda occurrunt. Vnum est, etiam in his casibus (si illos admittamus) non fieri exceptionem a regula proposita: quia etiam tunc privatio beneficii non est effectus irregularitatis, neque ex illa nascitur, sed cum illa, vel etiam post illam per novam legem imposita est, ut simul incurritur, quod per accidens est irregularitati. Unde, si quis dispensationem obtineret a tali irregularitate nulla facta beneficiorum mentione, non propterea esset liber ab altera poena, quia, cum sint distinctae, & per se non connexae, licet simul imponantur, dispensatio vnius non extenditur ad alteram. Secundum advertendum est etiam in illis casibus admittamus dari iura ipso facto privantia beneficiis propter talia delicta, nihilominus illa non amitti vsque ad sententiam iudicis, saltem declaratoriam de tali delicto, iuxta textum in capit. *Cum secundum leges*, de Haeret. in 9. & doctrinam frequentius receptam a Theologis in materia de Lege poenali, & a Jurisperitis tum ibidem alibi, quam ad hoc propositum breviter attigit Felinus in c. *Sisutatus*, de Rescriptis, nu. 3. & Couar. in 4. decret. p. 2. cap. 6. §. 8. nu. 7. circa finem, alios referens.*

Sed quaerit aliquis, an teneatur irregularis statim relinquere beneficium suum, & quomodo potest id facere. Aliqui enim ita sentiunt, ut Henrich Boich. in cap. *Qualitum*, de Temporibus ordinat. & Felin. in cap. *Inquisitionis*, de Accusationibus numer. 1. ubi ait, homicidam non posse cum bona conscientia retinere beneficium, etiam post peractam penitentiam, citans Ioannem Andream in cap. *Mior* 50 d. & in ca. pen. de Poen. Eandemque sententiam sequitur Couar. supra, sed limitata, ut solum procedat in beneficio postulante ministerium sacri ordinis, quod irregularis exercere non potest. Fundamentum eorum non sumitur ex aliquo textu, sed solum ex ratione superius tacta, quod cum beneficium detur propter officium non potest licite retinere, qui non potest exhibere officium debitum. Dico igitur, ex vi irregularitatis per se & immediate non oriri obligationem in conscientia dimittendi beneficium, antequam illo quis privetur per sententiam iudicis, quia nullum est ius, quod hunc effectum irregularitati tribuat. Mediate vero & quasi per accidens poterit aliquando haec obligatio nasci ex illo iustitia debito, quo quis tenetur exhibere ministerium, si accipit stipendium & consequenter non esset obnoxium & obligatum ad ministerium, quod exercere non potest.

Quapropter ad imponendam hanc obligationem multa distinguere necesse est. Primum de qualitate beneficii, & servitij illi annexi: nam interdum est adeo simplex beneficium, ut solum obliget ad recitandum officium canonicum, ut primum omnium (quod fit gratia exempli dictum) Aliud solum requirit ministerium, quod per aliud exerceri potest: & in his & similibus nulla est ratio obligationis dimittendi illud, cum possit irregularis obligationis beneficii satisfacere per se, vel per alium. Alia etiam sunt beneficia Ecclesiastica, quae personale residuum cum exercitio alicuius operis postulant, & in his maxime procedit ista sententia: sed limitanda ac declaranda est. Quia non tenetur statim irregularis omittere beneficium, sed potest aliquo tempore retinere, ut dispensationem irregularitatis obtineat, dummodo in ea procuranda nimium negligens non sit, & interim ex redditibus beneficii sufficienter provideat Ecclesiae, ut saltem per alium ei inferuiatur, si necesse sit: hoc enim ad tempus facere propter causam adeo gravem non est contra iustitiam. Deinde, si dispensationem obtinere nolit, vel non valeat, potest il-

76
Conclusionis
1810.

Obiectum
occurritur.

77
Aliquot ex
ceptiones
propositae re-
solvuntur.

est illud renunciare in manu legitimi superioris in forma consueta. Quæ est communis sententia Iuristarum, de qua Panorm. in c. N. si, de Renunc. n. 1. & Felin. in c. Sicuti asus, de Rescript. n. 2. & 3. & Couarr. in Clem. Si furiosus, p. 2. §. 3. nu. 7. ubi plures alios refert tractans etiã an talis renunciatio valida sit, etiam si impetratio præcesserit: quod ad nos non pertinet. Ratio ergo est, quia talis clericus iusto titulo possidet beneficium, & habet liberum usum eius, nec aliqua lege impeditum, donec condemnetur: ergo potest & licite, & valide seruata forma iuris illud renunciare.

Vtcrius vero queri potest, an huiusmodi irregularis sit saltem priuatus fructibus beneficii. Aliqui enim affirmant: nimirum omnes illi, qui putant suspensum ab officio esse etiam suspensum à beneficio, quos supra proprio loco retuli, & de irregularitate tenet Villadiego cap. 3. numer. 22. ille autem videtur procedere in ea sententia, quod irregularis amittit beneficium ipso iure. Supposito autem contrario fundamento, contraria sententia sine dubio est vera, per se loquendo, & ex vi irregularitatis. Maxime, quia saltem etiam est suspensum ab officio eo ipso esse suspensum à beneficio, vt supra ostendi. Vnde fit, hanc priuationem fructuum non sequi quasi ex natura rei ex irregularitate, sicut non sequitur ex suspensione ab officio, quia ex vi irregularitatis solum sequitur impedimentum ab executione ordinis in eo, qui iam ordinatus supponitur: reliqua vero per accidens sunt. Neque etiam est vlla lex, quæ hanc priuationem fructuum ipso facto imponat ratione irregularitatis: vti si lex, aut statutum, vt non residens, aut non seruiens non faciat fructus suos, ob eã priuabitur fructibus, quod maxime in distributionibus quotidianis locum habet, vti simili diximus agentes de suspensione: non tamen præcise ob irregularitatem. Præterea irregularis retinet verum titulum & dominium beneficii, & ratione illius tenetur pensum horarum recitare, quod est magna pars officij clericalis, vt laicus Soto libr. 10. de Iusticia, qu. 5. art. 3. & si munus aliud ad tale beneficium pertinet, tenetur procurare vt saltem per alium id fiat: ergo hoc satis est vt fructus suos possit facere, stando in iure diuino, & naturali: ergo cum nullo iure humano illis priuetur, illos facit suos.

Quod adeo verum cõse, vt licet postea per sententiam iudicis beneficio priuetur, non possit fructibus priuari, quos vsque ad illud tempus legitime percepit. Quod recte docuit Calderinus in Clem. Constitutionem, §. Ceterum, de Elect. circa finem, & alij quos supra Couarr. refert. Qui addunt, hoc intelligendum esse, quando is, qui tale beneficium habet, debitum ministerium, vel officium in illo exhibuit. Hinc vero sumptit occasionem Couarr. recedendi ab hac sententia quoad irregulares, eamque limitat, vt tantum locum habeat in his delictis, quæ merentur pœnam priuationis beneficii; non tamen habent irregularitatem annexam. Ratio eius est, quia, si non exhibuit debitum ministerium hoc ipso debet perdere fructus, si vero ministerium exhibuit, per hoc ipsum est dignus maiori pœna, ideoque non sunt fructus ei concedendi. Veruntamen citati auctores expresse loquuntur etiam de irregulari, vt patet ex Felino, in cap. De quarta, de præscript. nu. 33. Nec ratio facta vrget: primo quidem, quia potest canonicum officium per se recitare, vt diximus, & reliquæ parti muneris potest per alium satisfacere: quod si in aliquo negligens fuerit, non statim meretur priuationem fructuum, sed poterit alia pœna puniri. An vero in conscientia teneatur aliquam partem fructuum restituere propter huiusmodi negligentiam, nihil ad præsens refert, nam in hoc eadem est ratio de quolibet beneficiario non irregulari. Deinde addo, quod licet irregularis per se ipsum exercuerit ministeria à quibus per irregularitatem

remotus erit, non propterea priuandus est fructibus beneficii, quia licet in eo ageat culpam, & sit dignus maiori pœna, nullum tamen est ius, in quo pro illo crimine talis peculiaris pœna imponatur.

Maiorem dubitationem habet, an saltem in illis specialibus delictis, quæ simul cum irregularitate habent annexam priuationem beneficii ipso facto, priuetur quis fructibus beneficii à die commissi delicti, vel saltem post sententiam declaratoriam criminis. Sed hoc nunc ad nos non spectat; & ideo breuiter dico, tunc licite percipi fructus vsque ad sententiam declaratoriam, quia licite retinetur beneficium vsque ad illud tempus. Vt autem ait Felin. supra citans Speculat. & Cardinal. hæc est optima illatio. Licite retinetur beneficium, ergo licite percipiuntur fructus (scilicet suppositis conditionibus necessariis, vt recitatione officij &c.) Adde etiam huiusmodi fructus non posse auferri ante sententiam subsecutam, arg. capit. Cum secundum leges. At vero post sententiam probabile est posse priuari in tantum beneficio, sed etiam omnibus fructibus eius, nam licet tales fructus licite possideantur vsque ad sententiam, tamen per illam auferuntur, & quoad hunc effectum retrahitur sententia vsque ad diem criminis, vt Couarruu. supra notauit, & ex materia de Hæresi constat, iuxta d. capit. Cum secundum leges. Hæc vero multis indigent limitationibus, & declarationibus, quæ ad præsentem locum spectant.

Ex resolutione facta colligimus primo, per irregularitatem seu ex vi illius non priuari quempiam administratione beneficii sui, quominus etiam per se ipsum illam exercere possit in his omnibus, quæ ordinis exercitium non includunt. Patet, quia huiusmodi irregularis retinet beneficium, ergo & usum eius in his omnibus, quæ contra irregularitatem directe non sunt, huiusmodi autem est dicta administratio, vt constat ex definitione irregularitatis. Item suspensus ab ordine non est suspensus ab administratione beneficii vel officij sui, vt supra tactum est: sed irregularitas quantum ad hanc priuationem functionum in re nihil aliud includit nisi suspensionem ab ordine: ergo. Potest ergo huiusmodi beneficiarius œconomum, verbi gratia, constituere, contractus facere, & similia, quæ valida erunt, non obstant irregularitate, quia sunt facta cum sufficienti potestate, & nullo iure sunt impedita.

Secundo colligo ex dictis, omnem iurisdictionem fori contentiosi conuenientem alicui ratione talis beneficii atque etiam usum eius retineri non obstante irregularitate, & consequenter omnes actus talis iurisdictionis factos ab huiusmodi irregulari validos esse, vt sunt excommunicatio, absolutio ab illa, & similes. Probat, quia irregularitas per se non priuat iurisdictionem, aut usum eius, vt supra ostensum est, neque etiam priuat beneficium, vt hic diximus: ergo, si beneficium tale est, vt ratione illius competat iurdictio, illa manet non obstante irregularitate. Neque obstat si quis obiciat, quod hæc iurdictio postulat ordinem aliquem, seu statum clericalem, quem videtur remouere irregularitas. Respondetur enim in irregulari verum ordinem manere, & hoc satis esse vt maneat etiam iurdictio, & vsus eius, quæ vero titulo tali personæ conueniebant, & nulla lege ablata fuere. Nulla enim lex, quæ ad iurisdictionem Ecclesiasticam, vel usum eius requiratur ordinem expeditum (vt sic dicam) ad omnes actus suos etiam ad illos qui ordinis non sunt. Sed contra, quia interdum ad actum iurisdictionis requiritur ordo ex specialia lege Ecclesiæ, vt ad deponendum solenniter clericum requiritur Episcopalis dignitas, cap. 2. de Pœnis, ergo si habeat ordinem Episcopalem irregularitate impeditum, non poterit illum

Abb. Felin. Couarr.

20 Irregularis, an priuetur fructibus beneficii. Villadieg.

Soto.

31

Calder.

Couarr.

Nim.

21 Dubitab.

23 Coroll. 2.

24 Coroll. 2. Irregularitate non tolli iurisdictionem fori contentiosam.

Quomodo requiratur ordo ad iurisdictionem fori contentiosam.

Obicitur.

Solutio.

illum actum exercere: ita vero se habet iurisdic-
 tio Ec-
 clesiastica absolute sumpta ad ordinem in commu-
 ni etiam sumptum, sub illo comprehendendo pri-
 mam consuetudinem: ergo, Respondetur ex superius di-
 ctis, aliud esse loqui de degradatione reali, aliud de
 verbali depositione, quæ illam antecedit, & compa-
 ratur ad illam, ut sententiæ prolatio ad executionem.
 Idemque in utraque considerari posse, an licite, & an
 valide fiat. Dico ergo depositionem verbalem vali-
 de fieri ab Episcopo, etiam si irregularis sit. Ad-
 do in super secluso scandalo, ac per se loquendo, etiam si
 sine nouo peccato posse fieri: quia ille reuera est pu-
 rus actus iurisdictionis, & non ordinis, quia solum
 est cuiusdam sententiæ prolatio in exteriori foro,
 quæ non requirit specialem sanctitatem aut carenti-
 am canonici impedimenti, quod per se tali actui nõ
 repugnet. Itæ quia licet demus ex iure humano re-
 quiri personam consecratam in Episcopatu, tamen illa
 consecratio non postulat ut principium per se ilbus
 actus, sed ad summum ut conditio sine qua non: &
 ideo irregularitas non ita illi repugnat, ut ex illo so-
 lo capite fiat actus illicitus. Imo licet Gloss. Panor. &
 multi alij in c. *Transmissam*, de Electione, asserant, ad
 hunc actum postulari Episcopum consecratum, nul-
 lo tamen iure id satis probatum habentus reperi-
 unt. Nam licet ad hanc depositionem iura requirant Ep-
 iscopi sententiam cum alii ei assententibus,
 nullibi tamen declaratur illum Episcopum debe-
 re esse consecratum, cum tamen nomine Episco-
 pi appellari absolute soleat, qui electus & con-
 firmatus est. Vnde Concilium Tridentinum, ses-
 sion. 13. capitul. 4. de Reformatione, statuit, ut
 huiusmodi depositio verbalis etiam à Vicario Ep-
 iscopi fieri possit. In quo licet ius nouum condi-
 derit, satis tamen significat illum non esse actum
 consecrationis Episcopalis, & ideo presbytero con-
 mitti. Vnde hodie saltem dubitari non po-
 rest, quin talis sententia ab Episcopo irregulari
 lata sit valida, & licite pronunciata, quantum
 est ex parte irregularitatis, cum sit actus pnræ iur-
 isdictionis, quia Episcopalem consecrationem
 non requirit.

25
 Degradatio
 actualis de-
 bet fieri ab
 Episcopo con-
 secrato & non
 irregulari.

At vero degradatio actualis sine dubio requirit
 Episcopum consecratum, in quo Canonistæ con-
 ueniunt, etiam illi, qui de priori actu negant, ut
 Hostien. Ioan. de Ligna. & alij, significauit satis
 Conc. Trid. supra dicens. Episcopum, non per Vicari-
 um, sed per seipsum debere procedere ad degra-
 dationem actualem. Et ideo satis probabile est, Ep-
 iscopum irregularem non posse licite talem ac-
 tum exercere, quia non est pura iurisdictionis,
 sed ordinis Episcopalis, non concomitanter tan-
 tum, sed etiam elicitive, & consequenter est pro-
 hibitus ex vi irregularitatis. Assumptum declara-
 tur, quia ille actus non consistit tantum in prolati-
 one iudicis, sed in executione & facto, per quod res
 consecrata quodammodo execratur, ut sic dicam,
 in foro Ecclesiæ, & ob hanc causam requirit mi-
 nistrum consecratum ex Ecclesiæ institutione, quæ
 in iuribus colligitur in capit. 2. de Pœnis, in 6. & ex
 aliis 15. quæst. 7. fere per totam: vsus tamen & tra-
 ditio Ecclesiæ hoc magis declarauit. Estque con-
 sentanea tali actioni, ut declaratum est. Et quoad
 hoc etiam valet ratio Panormitani, quia eiusdem
 potestatis esse videtur dare ordinem, & auferre.
 Quæ ratio non ita procedit in depositione verbali,
 quia per illam nondum auferretur ordo factio, sed
 iure tantum, sicut auferretur in degradatione actuali,
 quantum per Ecclesiam potest. Sicut ergo Episco-
 pus irregularis peccat consecrando altare, &c. quia
 ille actus ita est institutus ab Ecclesiâ, ut pertineat ad
 executionem ordinis Episcopalis: & ideo suspen-
 sus ab homine, & consequenter etiam irregularis, est
 ab illo actu remotus, ac proinde peccat illum exer-
 cendo: ita dicendum est de actuali degradatione.

A Est tamen ille actus validus, etiam si licite fiat,
 sicut consecratio calicis valida est, etiam si Episco-
 pus sit irregularis, vel suspensus, quia hæc impe-
 dimenta canonica non irritant actus ordinis, ut
 sæpe dictum est. Ergo eadem ratione execratio, quæ
 per degradationem fit, erit valida, non obstante ir-
 regularitate, quia est actus ordinis. Quod si quis di-
 cat esse actum iurisdictionis: Respondebimus pri-
 mo, iam ostensum esse iurisdictionem ad hos actus
 necessariam non auferri per irregularitatem. Et de-
 inde addimus illum actum non tam esse exercentis
 iurisdictionem, quam exequentis, quæ non est pro-
 pria iurisdictioni, multoque minus auferretur per irre-
 gularitatem.

B Tercio iuxta hæc iudicandum est de ministerio,
 quod parochus irregularis exercere potest circa
 suos subditos: dicendum est enim, omnia illa posse,
 quæ antea poterat, seclusa administratione sacra-
 mentorum, quam per se ipsum facere non potest
 licite, licet facta etiam teneant. Probatur, quia ean-
 dem potestatem habet quam antea, & nihil aliud il-
 li prohibitum est. Specialiter vero explicare oportet
 ministerium, quod exercere potest circa peni-
 tentiam, & matrimonium. De penitentia dicam
 in fine: de Matrimonio breuiter dicendum est,
 vnum esse necessarium ad valorem matrimonij ex
 nouo iure Concilij Tridentini sess. 24. cap. 1. de Re-
 format. matrim. quod est sola presentia seu assente-
 tia cum aliis testibus quando fit contractus. Et hoc
 ministerium non est dubium quin valide & licite
 possit exerceri à parochio, non obstante irregulari-
 tate: nam matrimonium factum coram tali paro-
 cho (si alia concurrant) validum est, quia ille est ve-
 rus parochus, & Concilium nihil aliud requirit: ne-
 que in eo actu peccat, quia ille non est actus ordinis,
 qui ei prohibitus sit. Et eadem ratione matrimonij
 factum coram alio Sacerdote delictum irregularis
 Parochi validum est, quia talis licentia valida est:
 nam est actus iurisdictionis, seu administrationis
 proprii muneris parochialis, à quo non est prohibi-
 tus Parochus propter solam irregularitatem. Vnde
 nec peccatum aliquod committit illam dando, ne-
 que alius illam accipiendo vel illa vtendo. Aliud
 ministerium est solæ benedictio nuptiarum, quæ
 licet sit actus Parochialis muneris, tamen ex in-
 stitutione & vsu Ecclesiæ est actus ordinis Sacerdotalis,
 & ideo non potest exerceri ab irregulari sine graui
 culpa, sicut de suspensio diximus, nam in his et ean-
 dem ratio quoad prohibitionem & culpam, licet nõ
 quoad nouam irregularitatem contrahendam, ut
 supra dictum est.

Quarto inferitur ex dictis, si beneficium coniu-
 ctum habeat ius eligendi, vel confirmandi electio-
 nem, qui tale beneficium habet, non priuari hoc
 iure, vel vsu eius propter solam irregularitatem su-
 peruenientem, donec beneficio priuetur. Sumitur
 ex Nauarro cap. 27. numer. 244. Probatur ex dictis,
 quia hoc ius vel est iurisdictionis, vel ad illam redu-
 citur, & ipsa electio est veluti administratio qua-
 dam pertinens ad tale beneficium, imo inter fructus
 beneficij computari potest, sicut collatio benefici-
 orum numeratur inter fructus Episcopatus: ergo sic
 irregularis non priuatur iurisdictione, admini-
 stratione, & fructibus beneficij, ita neque iure eli-
 gendi, Et confirmatur, nam suspensus ab ordine tan-
 tum non suspenditur ab vsu & iure eligendi, ut su-
 pra visum est: ergo neque irregularis. Vnde fit, ut
 electio facta ab irregulari per se valida sit, ut pote
 facta ab habente potestatem non impeditam, ne-
 que ligatam. Fit etiam, ut talis electio licite fiat,
 quia ex vi irregularitatis non prohibetur, neque a-
 liunde necessario habet malitiam adiunctam. Po-
 test vero obijci, quia ius eligendi clericorum pro-
 prium est, ut constat ex capit. *Sacro sancta*, 51. & capit.
Massana, 56. de Electione. Imo aliquando requirit
 ordinem

ordinem sacrum, iuxta Clem. 2. de Etat. & qualitat. A
& Trid. sess. 22. cap. 4. de Reform. ergo electio est ali-
quo modo actus ordinis, ergo est prohibita irregu-
lari sicut alii actus ordinum. Respondetur, electio-
nem ad spiritualia munera ideo solis ecclesiasticis
personis concedi, quia pertinet ad potestatem spiri-
tualem, quæ laicis non tribuitur. Item ius eligendi,
præsertim ad ecclesiasticum beneficium, sæpius datur
ratione alicuius ecclesiastici beneficii, ut per se
constat: & quia tantum clerici possunt ecclesiastica
beneficia obtinere, ideo soli etiam clerici possunt
habere tale ius eligendi, non quia electio actus sit
ordinis, unde sine dubio posset pontifex ius eligendi
dare alicui nullum habenti ordinem, sicut con-
tulit ius præsentandi. Quod vero ad aliquam ele-
ctionem sacer ordo requiratur, non est quia sit actus
ordinis, sed vel ut fiat electio à persona digniori
qualitate insignita, quomodo in religionibus soli
Presbyteri solent ad faciendas electiones admitti:
vel etiam id fit, ut præbendati ordinem sacrum sus-
cipere cogantur, ut in dicta Clementina expressa dicitur:
ideo que non tantum eligere, sed absolute habere
vocem in Capitulo prohibentur, donec saltem
subdiaconatum recipiant, non tamen postulantur
ab eis, ut irregulares non sint, & ideo ex vi huius
impedimenti non prohibentur eligere. Idemque, dicen-
dum est de collatione, & institutione beneficiorum:
quia sunt actus iurisdictionis: & à fortiori idem est
de præsentatione, qui nec iurisdictionis actus est, sed
dominii, qui interdum laico ex vi iuris patronatus
competit.

Ultimo ex dicta resolutione infero, ex vi solitis
irregularitatis non amitti, vel ligari iurisdictionem
contentiosam, quam Clericus prius habebat ab alio
delegatam. Idemque dicendum est de quocumque
munere habente iurisdictionem ex commissione
alterius, siue illa ordinaria, siue delegata vocetur,
etiam si per proprium beneficium ecclesiasticum non
conferatur. Exempla sunt in Vicario Episcopi, & in
Legato Pontificis, &c. Ratio est, quia sicut benefi-
cium non amittitur ipso iure, nisi in casibus à iure
expressis, ita neque aliquod ecclesiasticum officium,
siue illud sit ordinarium, siue ex commissione: nam
omnes rationes factæ æque hoc probant: quia etiam
hæc est poena: & ideo non plus extendenda, quam
rigor verborum legis ex necessitate requirat. Nul-
lum autem est ius, per quod irregularis priuatur ip-
so facto his officiis, aut iurisdictionibus potius,
quam beneficiis: ergo irregularitas non affert secum
talem priuationem. Item nullum est ius, quod pro-
hibeat irregulari usum talis muneris, vel iurisdic-
tionis in his actibus, qui per se non requirunt insti-
tutum potestatis ordinis: ergo non habet irregularitas
hunc effectum. Quapropter actus talis iurisdic-
tionis facti ab irregulari & validi sunt, & per se lo-
quendo, ac seculo scandalo licite fiunt. Quod si ius
ecclesiasticum requirat aliquam ordinationem in
eo, cui conferenda est hæc iurisdictione, nõ id est, quia
potestas ordinis sit principium, talis actus: sed quia
ex decencia illa postulatur tanquam congrua dispo-
sicio, quam non omnino excludit irregularitas: &
ideo non reddit hominem incapacem ad hanc iurisdic-
tionem retinendam.

Quarta difficultas.

29 Irregularitas an inhabilitet ad nomen beneficii obtinendum. Prima opinio. Nihil est. Ita Syluester Fr. Suarez tom. 5.

verbo Excommunicatio, 4. numer. 4. citans glossam
Raimundi, quam etiam refert, & sequitur Nicolaus Plouius.
Plouius num. 39. & 40. regula 44. & in eam inclinatur Felinus.
Felinus in cap. Inquisitionis, de Accusat. num. 6. ubi
ita interpretatur Innocentii doctrinam. Et licet nu.
7. ex Abbate contrarium referat, tamen nu. 8. idem
repetit, & citat Calderinum. Et addit declaratio-
nem per se notam, dummodo aliunde persona non
sit incapax, ut si sit infans, &c. Unde formatur ratio,
quia seculo speciali iure, irregularis ut sic non est
incapax beneficii ecclesiastici, cum illud retinere
possit, nec per irregularitatem sit magis incapax re-
ceptionis eius, quam retentionis: quia sicut retine-
re non est exequi aliquem ordinem, ita nec de nouo
recipere est actus ordinis, ut per se notum videtur:
irregularitas autem solum priuat actibus ordinum:
igitur hic effectus non est per se coniunctus cum ir-
regularitate, eius definitione, & institutione præci-
se spectata. Neque etiam est vltimus ius, quod illi spe-
cialiter annectat hanc poenam: quod tamen esset
necessarium, ut hæc possit esse poena ipso facto si-
mul incurrenda cum irregularitate. Imo non satis
esset collationem beneficii irregulari factam iure pro-
hiberi, sed necessarium esset expressè irritari: nam
lex prohibens actum, non irritat illum, nisi expressè
id declarat, ex illis principiis, quod legislator non
plus operatur, quam verbis suis exprimat, & verba
pœnalia strictè intelligenda sunt. Difficile autem
est inuenire ius, quod irritam reddat huiusmodi
collationem, ut paulo post videbimus. Et confirma-
tur primo, quia vna species irregularitatis contra-
hitur per corporis defectum; & nihilominus Cleri-
cus, qui sine culpa sua hanc irregularitatem contra-
hit, capax est alicuius beneficii, alias cogere-
tur mendicare, aut actiones Clerico indignas exercere:
quod est magnum incommodum. Imo ob hæc
causam, etiam si irregularitas sit per crimen contra-
cta, beneficium esse dandum Clerico irregulari, si-
gnificatur in c. 2. de Clerico non ordin. ministr.
Confirmatur secundo, quia professio facta ab irregulari
valida est, iuxta cap. 1. de Filiis Presbyter. & cap. 2. de
Apostatis, & dicto cap. 2. de Clerico non ordin. ministr.
ibi: Salubrius autem sibi prouidebit, si ad regularem
vitam se duxerit transferendum: supponit ergo, irregu-
larem esse capacem regularis professionis: cur ergo
non erit etiam capax ecclesiastici beneficii? est enim
maius bonum illa professio, quam beneficii acce-
ptio. Imo aliquando solet monachus sub nomine
beneficii ecclesiastici comprehendere: de quo videri
potest Sylua de Beneficiis, parte 1. questio. 2. in fine.
Tertio confirmatur, quia collatio beneficii facta à
persona irregulari est valida, iuxta dicta: ergo & facta
in persona irregulari. Pater consequentia, quia in
his rebus plus est dare, quam recipere, & irregula-
ritas ex se magis separat ab agendo, quam à reci-
piendo.

Contraria sententia communis est, ut videre li-
cet in Nauarro, cap. 25. num. 34. & cap. 27. num. 251. S
& consil. 13. 42. & 44. de Homicid. & consil. 97. de Si-
monia, & consil. 16. de Rescriptis: Couarruuia in
capitulo Alma, part. 1. §. 7. num. 1. & §. 8. num. 3. & in
regula Peccatum, part. 2. §. 8. num. 6. & 7. qui alios re-
ferunt; præsertim vero videri possunt Panormi-
tanus in capit. Nisi cum pridem, de Renunciatione, Abbas.
num. 4. & cap. Tanta, de Excelsib. Prælat. num. 2. &
Felinus in cap. 2. de Rescriptis, num. 4. Ad hanc cau-
tem sententiam confirmandam variè afferuntur tex-
tus, qui expendendi sunt. Primus est in cap. Cum Cap. cum
bona, de Etate, & qualitat. in quo non est sermo de
irregularibus, sed de suspensis per sententiam; & i-
bi est sermo de suspensione absolute, quæ videtur
includere suspensionem à beneficio, quam irregu-
laritas non includit. Et deinde si textus ille aliquid
probaret, non minus de beneficio obtento, quam
obtinendo procederet, ut pater ex verbis illis: Non
Ggg licet

licet eis illa, qua habuerint, beneficia, vel que postmodum A sunt adepti: aliquatenus retinere. Videtur ergo illa fuisse pena à Iudice imponenda, vt ex vltimis verbis textus constat. Secundo probatur ex c. 2. de Clerico non ordin. ministr. Sed neque ille textus id probat, vt constat ex paulo antea dictis: quia neque ex illo satis constat sermonem esse de beneficio obtinendo, neq; illam fuisse propriam dispensationem.

Cap. 2. de Clerico non ordin. ministr.

Cap. Dudum, de Electi.

Cap. cum inter, de Electi.

Cap. 2. de Clerico pugnanti in duello.

Cap. Postulat, de Clerico excommunicato. ministr.

Tertio affertur cap. Dudum, de Electione, vbi solum dicitur eum, qui in ordinibus defectum patitur, impediri per canonum sanctiones, quominus possit ad officium Præpositurae promoveri. Vbi non explicatur, tale esse hoc impedimentum, vt electionem illam irritam reddat. Quarto citatur c. Cum inter, de Electione, quod nihil probat, quia solum agit de electione facta à suspensis, scilicet à beneficio, vel iurisdictione, vt in superioribus suo loco declarauimus, etque de illo impedimento longe diuersa ratio. Quinto citatur cap. 2. de Clerico pugnante in duello: quia in eo dicitur, posse dispensari cum quodam Clerico, qui irregularitatem contraxerat, quantum ad beneficium obtinendum. Ex quo loco optime probatur talem collationem esse prohibitam, posseq; per Iudicem irritari, si absq; dispensatione sit facta: quod verò officium nulla, non satis probatur ex illo textu. Sexto adiungitur cap. Postulat, de Clerico excommunicato. ministr. in quo non est sermo de irregulari, sed de excommunicato. Sed in his legibus pœnalibus argumentum à simili nō est efficax: maxime cum plures effectus habeat excommunicatio, quos non habeat irregularitas. Potest tamē fieri vis in illatione textus: Cum ea non fuerint canonice consecuti. Nam his verbis significatur, illam collationem esse nullam, non propter specialem rationem excommunicationis, sed propter generalem causam collationis non factæ canonice. Quæ ratio locum habet in collatione irregulari facta, quia non est canonice facta, vt pote contra canonicum impedimentum. Responderi verò poterit, rationem illam esse intelligendam cum distributione accommodata: omnem enim collatio, quæ non sit secundum Canones, potest dici non canonice facta, & tamē non semper est nulla; quia conditiones à canonibus requisitæ non omnes sunt, & que necessaria, argumento textus in cap. Quia nonnulli, de Clerico non resid. Sicut in simili etiam constat de sententia non canonice lata. Intelligentur ergo illa ratio iuxta subiectâ materiam, scilicet quia collatio fuit non canonice tali modo, id est, cum impedimento irritante: nunc autem inquirimus, an irregularitas talis sit.

Septimo adducitur textus in cap. vit. de Clerico excommunicato. ministr. vbi in primis dicitur, excommunicatum etiam minori excommunicatione non posse eligi: quod videtur à fortiori dicendum de irregulari, tum propter argumentum à simili, vel potius ab inferiori: nam excommunicatio minor minimum impedimentum canonicum censetur: tum maxime propter rationem textus, scilicet quia ad illud munus exercendum eligitur, à quo per Canones est separatus. Vnde sumitur generalis regula, prohibitio vno, consequenter prohiberi aliud, quod cum illo connexum est: quam habet Glossa in cap. Studeat, 3. 50. dist. Hæc autem regula maiori ratione procedit in irregulari, quia ex vi irregularitatis perpetuo remotus est ab eo ministerio, propter quod datur beneficium Ecclesiasticum. Quæ ratio adeo videtur efficax, vt secluso speciali iure positivo, hæc inhabilitas intrinsece videatur sequi ex irregularitate: nam contra ius naturale est beneficium accipere illum, qui officium non potest implere: nam ille solus ad beneficium idoneus reputatur, qui potest deferuire, vt dicitur in cap. 8. per inordinata, de Præbendis. Sed vt omittam, rationem hanc non procedere vniuersaliter in omnibus beneficiis, neque in omni officio, propter quod beneficium datur: ali-

37. Cap. vit. de Clerico excommunicato. ministr.

quando enim solum datur propter officium recitandi Horas canonicas, vel si obligat ad illud ministerium, non necessario per propriam personam exercetur: hoc (inquam) omisso, illa omnia ad summum probant; illam beneficii collationem esse irritandam, non vero esse irritam. Nam in dicto capite vltimo non amplius dicitur, nec ratio eius ad aliud inducitur, vt tractando de excommunicatione minori expendimus. Neque etiam ratio naturalis per se sumpta amplius probat: imo multi exultant, indignum non teneri, etiam ex iure canonico, ad dimittendum statim beneficium sua sponte, donec à Superiore cogatur, dummodo possit, & studeat se dignum reddere, & interim aliorum iuuamine suo muneri satisfacere. Idem ergo dici potest de irregulari: nam potest dispensationem procurare, atque hoc modo impedimentum tollere. Vnde secluso iure positivo, talis receptio beneficii non solum non esset nulla, verum etiam fieri posset aliquando sine peccato, vt si irregularitas esset occulta, & non posset quis expectare dispensationem sine magno dispendio, nimirum amittendi occasionem obtinendi congruum beneficium, cuius esset dignus seclusa irregularitate, eamq; auferendam speraret sine graui dispendio Ecclesiæ, & seruiti illi debiti: his enim omnibus concurrentibus, nulla appareret malitia in illo actu.

Tandem ad hoc confirmandum adduci potest decretum Concilii Tridentini sess. 14. cap. 7. de Reformat. vbi de homicida dicitur, vt nullo tempore ad sacros ordines promoveri possit, nec illi aliqua Ecclesiastica beneficia, etiam si curam non habeant animarum, conferre liceat, &c. Sed neq; hoc decretum satis probatur, quia solum ait, vt conferri non liceat: nullum autem habet verbum irritans: tum etiam quia dicere possumus, ibi non solum imponere irregularitatem, sed etiam perpetuam depositionem ab officio, & beneficio.

Quapropter ex omnibus fundamentis huius sententia nondum euacuatum est illud, quo contraria opinio precipue nititur: quia pena, vel inhabilitas, que ipso facto contrahatur, admittenda non est, nisi fuerit in iure expressa. Item irregularitas non incurritur nisi in casibus à iure expressis: ergo paritione irregularitas non plures habet effectus, quam sint in iure expressi: sed hic effectus inhabilitandi personam ad beneficium Ecclesiasticum, seu irritandi collationem factam non est in iure expressus: ergo. Item ob hanc causam negamus, irregularitatem ipso iure priuare beneficiis iam obtentis: quia non est in iure expressum, etiam si suscipiat, vt auferantur. Et ob eandem causam negamus, suspensum ab ordine esse pro tunc incapacem ad suscipiendum beneficium, vt supra visum est: ergo.

In hac ergo difficultate dico primo, irregularem non posse licite accipere de nouo beneficium absq; dispensatione: quia iura multa satis probant hoc esse prohibitum, & eadem ratione est certum, grauius peccare, qui illud confert, cognita irregularitate alterius, vel culpabiliter ignorante: quia & confert illud indigno secundum iura, & hoc est etiam illi directe prohibitum. Excipi vero potest Summus Pontifex: nam si conferat beneficium irregulari sciens, & videns, censetur ipso facto dispensare: & ideo si dispensando nō peccat, nec conferendo beneficium peccabit.

Dico secundò certum, talem collationem à Iudice irritandam esse, qui potest iuste non solum beneficium auferre, sed etiam fructus eius, in penam saltem commisi criminis in receptione talis beneficii. An vero talis collatio ita sit nulla ipso facto, vt in conscientia teneatur quis dimittere beneficium, etiam si irregularitas sit occultissima, & consequen-

Contra

34

34

35

quen-

quenter in conscientia non faciat fructus suos, sed contra iustitiam peccet, tam accipiendo, quam retinendo illos, mihi profecto dubium est; censoque priorem opinionem, quæ hoc negat, esse probabilem in rigore iuris propter omnia adducta, quæ optime confirmantur ex c. *Si solt.* de Concess. Præben. in 6. vbi dicitur prohibitionem Pontificis non irritare collationem beneficii, nisi expresse constiterit esse irritum, & inane, quod factum fuerit contra ipsam. Hoc ergo satis est, ut quis excusetur à peccato si in praxi illam sequi voluerit, dummodo aduertat, non posse tuta conscientia retinere beneficium manendo in irregularitate, sed debere illius dispensationem procurare: quod si illam obtinere non poterit, tenebitur beneficii relinquere, saltem cum limitatione posita in præcedenti puncto. Sufficiet vero iuxta hanc sententiam, obtinere dispensationem irregularitatis, etiam si nulla fiat mentio beneficii obtenti, aut fructuum eius. Et ita declarant dicti auctores, & est consequenter dictum quoad forum conscientie: nam in exteriori non sufficit talis dispensatio postea subsecuta, quominus impetrari possit, & auferri beneficium propter priorem defectum, si deregatur.

Nihilominus tamen posterior sententia securior est, & præctice probabilior: primo, quia est communis recepta. Secundo, quia licet iura hoc expresse non declarent, tamen eorum verba hunc sensum possunt admittere, qui licet rigorosus appareat: tamen vsus ipse interpretari potuit, hunc esse sensum iurium: verisimile autem est, vsus & praxim esse iuxta communem sententiam. Tertio potest explicari, quia irregularitas est odiosa in iure, censeturque esse grauisimum impedimentum canonicum in ordine ad totum statum clericalem: ergo verisimile est impedire saltè, ne de nouo acquiratur iura, quæ Clericorum sunt propria: nam licet hic videatur rigor respectu personæ irregularis, respectu status clericalis, & disciplinæ Ecclesiasticæ est fauor. Quarto addere possumus, hic interuenire defectum voluntatis ex parte conferentis beneficium; quæ sufficit ad annullandam collationem. Et in hoc est differentia inter beneficium prius obtentum, & postea obtinendum, quod prius fuit, legitima voluntate collatum, & amplius ab illa non pendet, donec per contrariam voluntatem auferatur: posterius vero pendet à voluntate conferentis, hæc autem voluntas suppositis canonibus non censetur interuenire, quâdiu irregularitas durat: quia iuxta voluntas collatoris est dare illi secundum canones, seu non habenti canonicum impedimentum, præsertim adeo graue. Et hoc quidem est valde probabile, quando irregularitas occultatur: sicut censetur subreptitia gratia, in cuius petitione aliquid taceatur, quod ad eam concedendam, vel negandam secundum iura, & rectam rationem multum conferre possit. Quapropter in beneficiis collatis à Summo Pontifice poterit esse ratio adæquata: nam si Pontifici proposita est irregularitas, ut dat beneficium, eo ipso dispensat; si vero non fuit proposita, hoc ipso est concessio nulla, quia inuoluntaria, & subreptitia Pontifici. Propter quod fortasse dixit Calderinus consil. 10. sub tit. de Præben. & consil. 4. sub tit. de Accusationibus impetrationem literarum ad beneficia ab irregulari obtentam esse nullam. De inferioribus vero Episcopis, si eis occultetur irregularitas, procedit etiam ratio facta: si vero illam sciât, & dispensare velint, videndum est, an possint iuxta alia iura. Et verisimile est, si non possint dispensare in irregularitate, nec in collatione beneficii posse, nisi in casibus eis expresse concessis. His ergo modis potest hæc opinio sustineri probabiliter, & ex eisdem, & ex eorundem declaratione satis factum est principali fundamento alterius sententiæ, quantum à nobis fieri potest. Quid autem nomine beneficii in to-

Fr. Suarez tom. 5.

A ta hac materia intelligatur, ex dictis supra in simili de excommunicatione sumendum est, & cum eadem latitudine illud declarant Nauarrus, & Couarruias supra.

Confirmaciones autem pro illa sententia adductæ parum vrgentes sunt, tamen quia probare possunt, hanc etiam receptionem beneficii esse licitam, & nullo modo iuri contrariam, illis satisfaciendum est. Ad primam responderetur primo, quando irregularitas prouenit post ordinationem, regulariter supponere in Clerico ordinato aliquod beneficium, ad cuius titulum ordinatus est, & illo non priuatur propter irregularitatem, & ita non sequitur illud inconueniens, quod cogatur mendicare: quod si contingat, aut ordinatum fuisse sine titulo beneficii, vel alia occasione ad paupertatis statum perueniat; illi sunt casus valde accidentarii, quibus iura non prouident, sed per dispensationem Superioris prouideri potest. Vnde in illo cap. 2. de Clerico non ordin. ministr. potius videtur agi de non auferendo beneficio, quam de conferendo, ut indicant etiam illa verba, *ne sustentatione priuatus, &c.*

Deinde verò dico, quando irregularitas non est totalis, sed respectu alicuius actus, aut temporis, tunc non reddere Clericum incapacem cuiuscunque beneficii: sed tantum illius, quod habet atinexam obligationem tali irregularitati repugnantem, ut verbi gratia in casu dicti capit. mansit ille Diaconus irregularis solum quoad sacerdotium: nam in Diaconatu ministrare poterat, nisi esset suspensus per triennium, quo tempore finito, non indigebat alia dispensatione; & ideo habilis mansit ad beneficium recipiendum, quod solum ad Diaconi ministerium obliget. Eodem modo explicari potest textus in capit. *Student.* 50. dist. vbi irregulari quoad vsus Sacerdotii præcipitur dari beneficium: quamquam id videatur factum ex speciali dispensatione, ut notat Glossa, & indicant limitationes, quæ in textu adduntur. Similiter ad hoc potest induci textus in capit. *Vel non est compos.* de Tempore ordin. quamuis fortasse alius sit sensus eius, de quo infra. Et ratio est, quia cum hæc prohibitio nascatur ex prohibitione circa exercitium ordinis, non potest amplius extendi, quam illa, ex qua nascitur. Atque ita sentit Nauarrus cap. 27. n. 252. qui hoc limitat ad irregularitatem, quæ sine peccato contrahitur: tamen ratio facta generaliter probat, si culpa non obstante talis irregularitas non impedit omnem actum ordinis, sed aliquem: & cap. 2. de Cleric. non ord. & cap. *Student.* aperte loquuntur de irregularitate culpabiliter contracta.

Ad secundam confirmationem negatur consequentia, quia nec professio religionis est beneficium Ecclesiasticum in proprietate, ut per se notum est, neque habet similitudinem, aut proportionem cum illo quantum ad rem præsentem; quia nec requirit ordinis executionem, neque ipsum ordinem, neque ordinatur per se ad ministeria Clericorum exercenda, sed ad perfectionem acquirendam per obseruantiam regularem. Sunt quidem aliquæ inhabilitates ad professionem emittendam, quæ illam nullam reddunt, ut defectus ætatis requisitæ secundum iura, &c. Sed illæ sunt alterius rationis, & non pertinent ad irregularitates, de quibus nunc agimus.

Ad tertiam confirmationem negatur consequentia, quæ si aliquid valeret, non solum probaret collationem beneficii factam irregulari esse validam, sed etiam esse licitam: quod probauimus esse aperte falsum. Et sequela patet, quia irregularis non solum valide, sed etiam licite potest beneficium conferre. Ratio autem est, quia conferre beneficium neque per se, neque ex consequenti prohibetur per irregularitatem. Non quidem per se, quia non est actus ordinis, sed solius iurisdictionis: vnde fieri potest

Ggg 2 test

36
Probat
secunda
sententia
supra po-
sita.

34
irregulari
prope
non
collat
beneficium

35
collat
beneficium
irregulari

test ab Episcopo nondum consecrato, dummodo electus, & confirmatus sit, iuxta cap. *Transmissum*, & quæ ibi notantur, de electione. Item conferre beneficium computatur inter fructus, pertinetque ad convenientem Ecclesiæ administrationem, quæ irregularitas non auferit, vt diximus. Non etiam ex consequenti, quia irregularis conferens alteri beneficium, licet det aliquid postulans executionem ordinum, à quibus ipse suspensus est; tamen non confert sibi, sed alteri, qui supponitur habilis ad ordinis executionem. Vnde quoad hoc magis separat irregularitas à recipiendo, quam ab agendo, quia per receptionem ordinatur persona, & obligatur ad executionem ordinis, non autem per collationem alteri factam.

Vide Glossam vlt. in e. Cuiuslibet de Maioribus & Obedi. & Syluam de Beneficiis. 3. p. 11. 77.

Alia minutiora dubia enucleantur.

41. Primum an irregularis priuatur fructibus, & administratione beneficij post irregularitatem acquisiti.

Est iuxta huius dubij resolutionem expedienda sunt alia illi similia, vel cum illo connexa, vt in præcedenti puncto fecimus, vt verbi gratia an huiusmodi Clericus irregularis possit recipere, & obtinere fructus beneficij postea obtenti, & an possit administrationem ratione talis beneficij convenientem exercere, & alios actus eligendi, præsentandi, cõserendi beneficia, & similes, quorum ius contempnat ratione talis beneficij post irregularitatem contractam acquisiti: nam de his omnibus consequenter loquendum est ad opiniones proxime tractatas. Si enim teneamus, collationem in conscientia fuisse validam, consequenter dicendum est, omnia illa fieri posse; quia nascuntur ex legitima potestate, cuius vsus non impedit irregularitas, si à principio ipsiusmet potestatis acquisitionem non impedit. Iuxta alteram vero sententiam negandum est, irregularem posse tales actus exercere, non quia irregularitas per se illos prohibeat, sed quia impediunt acquisitionem beneficij, ex quo ius, vel potestas ad tales actus manere debet.

42. An irregularitas in iurisdictione impediatur.

Tandem iuxta eadem principia expediendum est dubium de potestate iurisdictionis. Possimus autem in illo distinguere de potestate ordinaria, vel delegata. Nam de priori certum est, irregularem eodem modo esse incapacem cuiuscumque muneris, vel officij, quod ex proprio titulo habeat Ecclesiasticam iurisdictionem, quod est incapax beneficij, quæ est prælatura religionis: quia licet hæc munera non habeant beneficium annexum habent officium, & titulum spirituales, quo maxime priuatur irregularis: de quo in simili dictum est supra tractando de censuris. Alia vero pars de iurisdictione delegata hic habet specialem difficultatem, an scilicet delegatio iurisdictionis spiritualis facta Clerico irregulari sit valida. In quare non est dubium, quin iuxta priorem sententiam, quæ affirmat, collationem beneficij esse validam, dicendum sit, hanc delegationem validam esse. Veruntamen etiam admissa posteriori sententia, videtur id posse affirmari, quia non fit necessaria illatio à collatione beneficij ad delegationem iurisdictionis, quæ beneficium Ecclesiasticum non est, vt per se constat. Et communis opinio, quæ rigorosa est, non est extendenda in materia pœnali, quia longemius est recipere iurisdictionem delegatam, quam proprium iurisdictionem pastoralem. Vnde si talis iurisdictionis sit fori contentiosus, ego non dubito quin delegatio valida sit, quia præcisè ordinatur ad actus, qui per se non requirunt ordinem executionem. Estque in hoc manifesta differentia inter hanc iurisdictionem vt ordinariam, vel vt delegatam: quia priori modo semper datur vt annexa alicui beneficio, vel pastorali muneri, in quo principale est functionum spiritualium ministerium, quod sine vsu ordinum non completur: & ideo si ob hanc causam collatio beneficij impeditur, etiam id, quod accessorium est, obtineri non potest: at vero in delegatione præscinditur vnum ab illo, &

datur (vt supponimus) sola iurisdictionis fori Ecclesiastici: & ideo cessat prædicta ratio, & alioquin nihil est ius, quod irritet, vel directe prohibeat talem delegationem. Per delegationem autem hic intelligo quamcumque iurisdictionem, quæ est ex commisione, & non ex intrinseco titulo, vt sic dicam: nam in omni illa procedit discursus factus, etiam si aliquando modum ordinariæ iurisdictionis habeat, vt in Legato Pontificis.

Vltimo vero superest explicandum, an hæc doctrina procedat etiam in iurisdictione fori poenitentiarum, in qua est specialis ratio dubitandi: quia actus illius iurisdictionis per se, & essentialiter est actus ordinis: & ideo directe est prohibitus irregulari: ergo etiã videtur ablati vsus talis iurisdictionis, supponendo quod irregularitas sit perfecta, à toto ordine sacerdotali. Confirmatur, nam suspensio ab ordine censetur tollere hanc iurisdictionem: sed irregularitas ad minimum æquiparatur illi in impedienda ordinis executione, iuxta doctrinam communem Syluestri, Nauarri, & omnium eroga. Maior sumitur ex Glossa, Ioanne Andrea, & communiter cap. *Cum dilectus*, de Consuetud. dicentibus, priuatum executione ordinis consequenter priuari vsu iurisdictionis inseparabili ab vsu ordinis. Videturque hoc rationi consentaneum, quia accessorium sequitur principale: sed hæc iurisdictionis est quasi accessoria ad ordinem: ergo Ecclesiæ, quæ remouet talem personam ab vsu ordinis, imo ab ipso ordine prout potest, consequenter intendit talem iurisdictionem auferre. In contrarium vero est primo, quia nullo iure cauetur talis irregularitatis effectus, neque à nobis asserendus est. Secundo, nullus est author, qui expresse hoc asserat, nec satis id infirmet, & pœnæ non sunt à nobis agenda sine cogente fundamentò. Tertio, dicta de aliis iurisdictionibus quoad alios actus Ecclesiasticos possunt hic cum proportionem applicari.

Dico ergo in primis, eum, qui habebat iurisdictionem ordinariam in foro poenitentiarum, non amittere illam absolute, & simpliciter ipso facto per irregularitatem. Probat ex dictis, quia non amittit officium, vel beneficium, nec ab illis suspenditur. Item ab effectu, quia potest delegare talem iurisdictionem. Parochus enim irregularis potest alteri Sacerdoti approbato committere, vt confessiones suarum ouium audiat: nam cur non illa enim delegatio non est actus ordinis. Item Clericus non Sacerdos potest habere hanc iurisdictionem, & delegare illam: ergo, &c. Dico secundo, non posse irregularem Clericum accipere hanc iurisdictionem ordinariam de nouo. Hæc assertio procedit iuxta opinionem communem, quia non potest de nouo conferri valide beneficium, officium, seu prælatura iuxta contrariam autem opinionem contrarium esset dicendum, vt patet ex præcedenti asserione. Et in omni opinione excipiendus est summus Pontifex: nam irregularitas non impedit illius consecrationem, & consequenter nec iurisdictionem ordinariam, & primariam in foro poenitentiarum etiam de nouo comparatam: quod in illa dignitate est speciale, nam ista excludit omnem irregularitatem. Dico tertio, etiam Clericum habentem hanc iurisdictionem non posse licite vti illa per seipsum absoluoendo sacramentaliter à peccatis. Est certum, quia est priuatus executione ordinis, & non potest vti illa iurisdictione, quin vtatur ordine. Vnde saltem ex hoc capite grauius peccat. Ex quo fit, peccare etiam poenitentem, qui illum ad talem actum inducit, per se loquendo, & seclusis excusationibus iuxta latius tractata in 3. tomo, disputatione 58.

Dico nihilominus quarto, probabilius videri talem absolutionem, si detur à tali Sacerdote, valida esse, quantum est ex parte eius, id est, si in poenitentem non inueniat obicem contrarium substantiæ Sacramenti.

cramenti. Probatur, quia nihil deest ex parte ministri, quod sit de substantia, & valore talis absolutionis: ergo licet sit prohibita, erit valida, sicut est valida consecratio, & administratio cuiusvisque alterius Sacramenti. Probatur consequentia, quia ibi non deest potestas ordinis, nec iurisdictionis, & prohibitio per se solum est circa vim potestatis ordinis, & ratione illius redundat in talem vim iurisdictionis: hæc autem prohibitio non est contra substantiam Sacramenti, vt dictum est. Nec plus probant priores rationes dubitandi; & ideo non potest cum sufficienti fundamento dici illam iurisdictionem esse suspensam, vel ablatam quoad talem vim, vt probant rationes in contrarium obiectæ: & ita iudicandum est à viris doctis, cum quibus hæc rem contuli, quia nõ tractatur à Doctoribus. Quinto censeo, idẽ esse dicendum de Sacerdote habente hanc iurisdictionem delegatam: nam si irregularis fiat, non amittit illam ipso facto; quia nullum est principium ad id asserendum: Vnde si absoluat, valida erit absolutio ex eodem fundamento, & si obtineat dispensationem ab irregularitate, non indigebit noua delegatione iurisdictionis, vt licite, & valide absoluat: ergo signum est non amisisse illam. Imo licet post irregularitatem ei iurisdictione delegetur, idem omnino arbitror: quia non est incapax talis iurisdictionis, neque est aliquod ius, quod illam delegationem nullam, & irritam faciat. Solum posset esse inualida si per deceptionem obtineretur, vel per subreptionem tanquam gratia subreptitiõ obiecta; quod habebit locum, quando in gratiam Sacerdotis conceditur: nam quando datur primario in gratiam penitentis, raro censebitur delegatio subreptitiõ ex hoc capite.

Hinc viderius (quia has questiones supra huic remissis) probabilius censeo idẽ esse dicendum de suspensione ab ordine: nam si præcisã sit, non impedit executionem iurisdictionis sed ordinis tantum, vt supra dixi: & ideo neq; hanc iurisdictionem tollit, sed solum concomitantè prohibet talem illius vim: quod non satis est ad irritandũ actum. Quod omnibus argumentis factis, & inductione ab aliis actibus iurisdictionis sumpta confirmari potest. Tandem idem iudicio dicendum de interdicto personali Sacerdotis absoluentis: quia seclusi excommunicatione, non videtur pes se tollere iurisdictionem: nam talis interdictus si sit ordinarius, potest suam iurisdictionem delegare, & alios actus iurisdictionis valide efficere. Et alia rationes hęc etiam habent locum, nullumq; est ius, quod tribuat hunc effectum tali censuræ, nec auctores illud assignant. Quamdiu ergo aliud non confiteri, non sunt à nobis effectus harum pœnarum augendi.

SECTIO III.

Propter quam causam incurratur irregularitas, & quotuplex illa sit.

Consideranda in primis occurrit causa motiua, & quasi finalis: nam est prima radix institutionis irregularitatis. Vnde ex ordine ad illam oriri solent varia diuisiones irregularitatum, que propterea simul cum hac causa explicabuntur. Prima ergo regula est irregularitatem non semper incurri propter peccatum, sed interdum sufficere indecentiam absque culpa: aliquando vero imponi propter culpam. Tradit D. Thomas 2. 2. quæst. 64. art. 7. ad 3. & quæst. 108. art. 4. ad 1. Richardus in 4. distin. 25. art. 4. quæst. 3. ad 1. ac omnes scribentes de Irregularitate, constabitque late ex discursu materiae. Ratio vero est, quia irregularitas non est primo & per se in pœnam introducta, sed propter reuerentiam Ecclesiasticorum ordinum & functionem eorum, vt omnia religiose ac decenter peragantur: non solum autem culpa, sed etiam multi alii defectus possunt hanc decentiam impedire. Vnde facile soluitur vulgaris obiectio, quia nemo debet pati pœnam sine culpa: est enim illud verum formaliter de pœna quatenus pœna est, nam dicitur relationem ad culpam, non tamen de quolibet nocimento, aut grauamine, seu priuatione boni, quod generali quadam ratione comprehenditur sub malo pœnæ, aliquid enim huiusmodi aliquando incurritur sine culpa, licet non sine causa, & maxime propter commune & excellentius bonum, vt in præfati est decentia & religio functionum sacrarum.

rum, vt omnia religiose ac decenter peragantur: non solum autem culpa, sed etiam multi alii defectus possunt hanc decentiam impedire. Vnde facile soluitur vulgaris obiectio, quia nemo debet pati pœnam sine culpa: est enim illud verum formaliter de pœna quatenus pœna est, nam dicitur relationem ad culpam, non tamen de quolibet nocimento, aut grauamine, seu priuatione boni, quod generali quadam ratione comprehenditur sub malo pœnæ, aliquid enim huiusmodi aliquando incurritur sine culpa, licet non sine causa, & maxime propter commune & excellentius bonum, vt in præfati est decentia & religio functionum sacrarum.

Irregularitas non est semper pœna propria.

Prima irregularitatis diuisio.

HINC ergo oritur prima diuisio irregularitatis: quædam enim est propter indecentiam tantum, alia propter culpam. Circa quam oportet aduertere nullam esse irregularitatem in cuius causa non conderetur aliqua indecentia, quia hæc est veluti adæquata causa irregularitatis vsque, nulla enim alia assignari potest, cum tamen necesse sit, irregularitates omnes sicut in communi ratione irregularitatis conueniunt, ita in aliqua communi & adæquata causa conuenire. Item quia sine aliqua causa proportionata non potest irregularitas imponi, esset enim iniusta: hæc autem causa, si non includit culpam: necesse est vt saltem indecentiam contineat; si autem continet culpam à fortiori continet etiam indecentiam, quia nulla potest esse maior quam defectus grauis includens culpam. Est ergo hæc indecentia communis omni irregularitati. Quapropter, vt distinctio inter prædicta membra consistat, cum præcisione sumenda sunt: nam quædam est irregularitas fundata in sola indecentia absque culpa, alia in indecentia includente culpam. Atq; ita hæc diuisio, & membrorum sufficientia manifesta est. Hinc vero colligitur, irregularitates has ex vi prædictæ distinctionis non differre formaliter in ratione priuationis, seu impedimenti canonici, sed tantum per habitudinem ad causas ex quibus oriuntur, sicut differunt excommunicatio ob violentas manus in clericum iniectas, vel ob peccatum hæresis: ita enim quædam irregularitas oritur ex defectu natalium, verbi gratia in quo nulla est culpa ipsius personæ irregularis, alia vero ex iteratione baptismi, quæ est cum culpa, & sic de aliis. Solum ex hac differentia resultat in vna irregularitate relatio, seu respectus pœnæ, qui non inneditur in alia, pœna enim dicitur relationem ad culpam, iuxta doctrinam D. Thomæ 1. 2. quæst. 87. art. 1. & in præfati agit Couarr. in principio dictæ Relectionis, qui iura & alios auctores refert. Hic autem pœnæ respectus est accidentarius ad rationem irregularitatis, & veluti secundario illi conueniens, vt magis in sequentibus declarabitur.

Diuisio hæc oritur per ordinem ad causas irregularitatis.

D. Thom. Couarr.

Tandem aduertere oportet, nonnullos auctores ex hac diuisione colligere aliam, scilicet, irregularitatem quandam esse censuram, aliam non esse censuram, vocantes censuram illam quæ est pœna non vero aliam. Ita sentit Soto in 4. d. 22. quæst. 3. art. 1. quem moderni aliqui Thomistæ secuti sunt, & Cordub. lib. 5. de indulgentiis quæst. 43. dub. 4. Illa vero distinctio neque iuri, neque traditioni Doctorum, neque praxi Romanæ Curie, nec rationi consentanea est, vt latius ostendimus in Disput. 1. huius libri, ex cap. Querenti, de verb. signific. & ex propria ratione censuræ, quæ est vt sit pœna medicinalis ad correctionem imposita, ex cap. Corripiamur, cum aliis 24. quæstion. 3. & ex cap. 1. & c. Dilecto, cum aliis de Sentent. excommun. in sexto, & Trid. Sess. 23. cap. 2. de Reformat. Et ideo ex eo solum quod quædam irregularitas pœna est, non colligitur esse

Soto. Cordub.

Nulla irregularitas est censura.

Quinta conclusio.

46 Secta conclusio.

Septima conclusio.

Prima regula.

D. Thom. Richardus.